یەکگرتوویی شۆڕش و ڕۆڵی حیزبەکان… حەمید تەقوایی

وەرگێڕانی بۆ کوردی کاوە عومەر

مانگرتنە سەرتاسەرییەکان کە لە ٢٤ی ئەم مانگەوە دەستی پێکرد، جارێکی دیکە فراوانی بە وێنەی هێڵی شۆڕشگێڕی بۆ ژیانی ئازادی و یەکگرتوویی ژنان و پشتیوانیی کەرت و چینە جیاوازەکانی کۆمەڵگای لەم بزووتنەوە مەزنەدا نیشان دا. ئێستا نەک هەر خوێندکاران لە دەیان زانکۆ مانیان گرتووە، بەڵکو لە چوار ڕۆژی ڕابردوودا، بازرگانان و دوکاندارەکان لە زیاتر لە ٥٠ شاری سەرتاسەری ئێران، کرێکارانی ئاسن تواندنەوەی ئیسفەهان، کرێکارانی ستی سەنتەری شاری ئیسفەهان، کرێکارانی کۆمپانیای کروز، کرێکارانی تایەی ئێران، و هەندێک لە ناوەندە کرێکارییەکانی دیکەش مانیان گرتووە. هەروەها شورای هاوئاهەنگی سەندیکای کرێکاری مامۆستایان ڕایگەیاندووە کە، مامۆستایان ، وەک ناڕەزایەتییەک بەرامبەر کوشتنی منداڵان بۆ ماوەی سێ ڕۆژ مان دەگرن.

ئەم مانگرتنانە لە چوارچێوەی خۆپێشاندان و ڕاپەڕینە بەربڵاوەکانی تری ئەمڕۆی شارەکانەدایە کە بەهەمان شێوە تەشەنەی کردووە بەرەو گوندەکانیش، کۆبوونەوەی ناڕەزایی پزیشکان و پارێزەران، لەدوان و کلیپی دژە حکوومەتی سینەماکاران و وەرزشکاران و هونەرمەندان و خۆپیشاندانی سەدان هەزار ئێرانی و… غەیرە ئێرانی لە شارە جیاوازەکان.لە وڵاتانی جیهان ڕوودەدات. کۆمەڵگای ئێران بەرە یەکگرتوویی هەڵکشاوە و خەڵکی شەریفی جیهانیشی لەگەڵ خۆی هێناوە.

بەم شێوەیە شۆڕشی ئێستای ئێران، زیاتر لە هەر ئەزموونێکی تر، سروشتی گشتگیر و هەمەلایەنەی شۆڕشەکان پیشان دەدات. جارێکی تریش بە شێوەیەکی حاشا هەڵنەگر دیارە کە هەموو شۆڕشێک دیاردەیەکی گشتگیرە، بزووتنەوەیەک کە جەماوەری خەڵک واتە ٩٩٪ دەهێنێتە سەر شەقامەکان. سروشتی گشتگیر و هەمەلایەنەی شۆڕشەکان لەسەر بنەمای خواستی هاوبەش بۆ گۆڕینی حکومەت و ئەوسیستەمەی کە هەیە. لە شۆڕشی ئێستادا دروشمی ژن ژیان ئازادی بەرجەستەکردنی خواستی هاوبەشە بۆ ڕزگاربوون لە شەڕی کۆماری ئیسلامیی. ئازادی لە حوکمڕانی حکومەتێکی دژە ژن و دژە ژیان و دژە ئازادی!

خەڵکی سەربەرزی ئێران بە وریاییەوە پارێزگاری لە یەکگرتوویی هەمەلایەنە و یەکگرتوویی ڕیزەکانی شۆڕش دەکەن. “لە زاهیدانەوە تا

تاران خوێناویە، هەموو ئێران"، سنە زاهیدان چاو و ڕووناکی ئێران"
و "یاشاسین کوردستان، بژی ئازەربایجان"، هەروەها "سنە زاهیدان، پەیوەندیتان پیرۆزە". بەم بە لە بەرچاوگرتنی شوناسی نەتەوەیی ومیللی و ئاینیان.

ئه م جه ختکردنه له سەر یەکگرتوویی و هاوپشتی گشتی به ڕامبه ر کۆماری ئیسلامی له پێشکه وتن و سه رکه وتنی شۆڕشدا ڕۆڵی سه ره کی ده گێڕێت. ئەم تەبایی و یەکڕیزییە پڕ سۆز و پڕ لە سۆزە، ئێستا لە شەقام و لەسەر ئاستی مەیدان بەدیهاتووە. دەکرێ بڵێین یەکڕیزی و تەبایی خۆڕاکیش وەک شێوازێ داهێنەر و کاریگەرەکانی خەباتی کۆیانە لە شۆڕشی ئێستادا، لە لابردنی حیجاب و سوڕانەوەی حیجابەوە تا تێکەڵکردنی خۆخزمەتکردن لە زانکۆکان و وتنەوەی دروشم لە ماڵەکانەوە شەوانە و بەردبارانکردن ، گوڵدان و ئاسن و کورسی.سەرەک و بەکرێگیراوانی حکومەت، لە پەنجەرە و باڵکۆنەوە، تا دەگاتە عەمامە لێکردنەوە، داتای خۆبەخۆی شۆڕشن. ئەمە دەرکەوتەی هاوپشتی شکۆمەندی شەقامە بەرامبەر بە حکومەتێکی "دژە ژن و دژە ژیان و دژە ئازادی"!

ئەمە دەتوانین سیمای گشتی شۆڕش لە دەرەوەی وڵات ببینین. خۆپیشاندان و ناڕەزایەتی جەماوەری لە وڵات و شارە جیاجیاکانی جیهان، لە کۆبوونەوەی ٨٠ هەزار کەس لە بەرلین تا خۆپیشاندانی دەیان هەزار کەس لە ڕۆژانی شەممە لە سەدان شار و دەیان وڵات، گشتگیریی شۆڕشی ئێستا لەسەر ئاستی جیهانی نیشان دەدات .

چەپ و یەکڕیزی ڕیزەکانی شۆڕش

لەسەر ئاستی گشتی هەموو شۆڕشێک سیمایەکی نەرێنی هەیە، دژی نەزمی هەبوو و بە تێکشکاندنی هەنگاوی ناوە و ئەم ئامانجە هاوبەشە پێکەوەلکێنەری ناوەکی ڕیزەکانی خەڵکە. بۆیە هەر پلەیەک دانانی ئامانج و بەرنامەی ئیجابی لە لایەن حیزبەکانەوە، چ ڕاست و چ چەپ، لە دوای شۆڕش و لە مەیدانی خەباتی شەقام و جەماوەری بۆ ڕووخاندنی حکومەت، هەنگاوێکە بۆ پێچەوانەی ڕێڕەوی بابەتیی لە شۆڕش و سیما نەرێنی و گشتگیرەکەی و تەنیا دەتوانرێت بە پەراوێزکەوتووتنی ئەو هیزە کۆتایی بێت.

لە دوای شۆڕشی ئێستادا، هەر هێزێکی سیاسی، بە حیزب و ڕێکخراو یان تاک و کەسایەتی چالاکەوە، تەنیا بە ڕووبەڕووبوونەوەی تەواوی بارودۆخی هەنووکەیی بە ڕادیکالیزمی خۆی و ڕەخنەگرتنی ڕیشەیی و قووڵ لە سیستەم و حکوومەتی کۆماری ئیسلامی، دەتوانێت کاریگەری و ئیعتبار بەدەست بهێنێت .بە بەدەستهێنان پێوەر بە پاڵنانی بەرەو پێشەوە لە ناخی شۆڕشەکەدا و بەدەستهێنانی متمانەی جەماوەری شۆڕشگێڕ، ڕەخنە و نکۆڵیکردنە لە سیستەم و حکومەتی هەنووکە و

هەرچەند ئەم ڕەخنە و نکۆڵییە ڕادیکاڵتر و هەمەلایەنەتر بێت، ئیرادەی شۆڕش هەمەلایەنەتر و بەهێزتر دەبێت.

ڕەخنەگرتن و لەقاودانی هەر هێزێکی ئۆپۆزسیۆن کە لە ڕاستیدا سیاسەتەکانی دابەشکەر و سازشکارانە و بە ئاراستەی بەهێزکردنی حکومەتدا بێت، بەشێکە لەم ڕەخنە و نکۆڵیکردنە قووڵەی حکومەت. لە دەی شۆڕشدا پێویستە هێزە سیاسییەکان بە ڕۆڵ و کاریگەرییان لە پێوەندی لەگەڵ شۆڕشدا مەحەک و پێوانە بکرێن. لێرەدا بە تایبەتی دەبێ بە هاوڕێیانم لە بزووتنەوەی چەپ و کۆمۆنیستیدا، جەخت لەوە بکەمەوە کە لەقاودان و سنووردارکردن لەگەڵ هێزەکانی دیکەی دژ بە حکومەت، لەبەر ئەوەی کە ئەوان کۆمۆنیست نین یان مێژووی خەباتکردنیان نەبووە و تازە هاتوونەتە مەیدان، دەرئەنجامێکی جگە لە گۆشەگیری و پەراوێزکەوتنی ئەوان خۆیانی نابێت. ڕادیکالیزمی ئێمە لە ڕەخنەی بنەڕەتیترمان لە کۆماری ئیسلامی، لە ڕەخنەی سۆسیالیستیانە لە هەموو هەڵاواردن و ئازار و نادادپەروەرییەکان، لە لێکدانەوەی بنەڕەتیتر، ئینسانیانەتر و شەفافترمان بۆ ژن ،ژیان، ئازادی و ڕووبەڕووبوونەوەمان لەگەڵ هەر هێزێک کە بیەوێت ئاستەنگ لەسەر ڕێگای شۆڕش دروستبکەن. ئێمە هێزی شۆڕش زۆر کەسایەتی وەرزشی و سینەما و کەسایەتییە ناودارەکانی ناوەوە و دەرەوەی ئێران هێناوەتە پیشەوە و تەنانەت حکومەت و حیزبە حکومییەکانی وڵاتانی جیاجیا پاڵ دەنێن بە ئەوەی خۆیان لە کۆماری ئیسلامی دوور بخەنەوە و پاڵپشتی شۆڕشی ئێران بکەن. سنووردارکردن و ” لەقاودان”یان شۆڕش بەهێزتر ناکات، بەڵکو لاوازی دەکات و لە ڕاستیدا بە قازانجی کۆماری ئیسلامی کۆتایی دێت.

هەندێک لە دۆستانی چەپ پێیان وایە دژایەتی کۆماری ئیسلامی بە ڕادەی پێویست چینایەتی و ڕادیکاڵ نییە. و هەر بەم هۆیەشەوە سنوورەکان لەگەڵ نەیارانی دیکەی کۆماری ئیسلامی ئاشکرا دەکەن و دیاری دەکەن، بەجۆرێک کە پێیان وایە خەباتیان ڕەگداکوتاو و قووڵتر کردووەتەوە. بەڵام ئەمە قووڵبوونەوەی خەبات نییە، ئاستەنگکردنی خەباتە. کۆکردنەوەی هەموو هێزەکان بە لابردنی سیاسی چینی دەسەڵاتدار کە لە شۆڕشی ئێستادا بە مانای ڕووخاندنی کۆماری ئیسلامییە، ڕەگداکوتاوترین و قووڵترین شێوەی خەباتی چینایەتییە.

کۆمۆنیستیک لە دەی ئەم خەباتەدا، لەبری ئەوەی سەرنجی لەسەر ئەوە بێت کە کۆماری ئیسلامی بەوخەنەت خەریکی سنووردانان و “لەقاودان” بێت لەگەڵ هەر غەیرە کۆمۆنیستێک کە پشتیوانی شۆڕشی ئێران بکات، نە تێگەیشتنێکی ڕوون و دروستی لە سیاسەت و خەباتی سیاسی هەیە ، نە لە شۆڕش و خەباتی چینایەتی تێگەشتووە.

پەیوەندی نێوان هێزەکانی ئۆپۆزسیۆن لە هەلومەرجی شۆڕشگێڕانەدا

جەختکردنەوەمان لەسەر سەرەکی بوونی خەبات دژ بە کۆماری ئیسلامی بە بەرپرسیارێتی ناهێڵێتەوە بەرامبەر بە هێزەکانی دیکەی ئۆپۆزسیۆن، بەڵکو پێوەرێکی دروستمان پێدەبەخشێت بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ هێزەکانی دیکە.

ئەوەندەی پەیوەندی بە کۆمۆنیستەکان و بە تایبەتی حزبی ئێمەوە هەیە، پێوەرمان بۆ هێزە سیاسییەکانی دیکە پەیوەندیان نییە لەگەڵ حزبەکەمان یان لەگەڵ کۆمۆنیستەکان بە گشتی، بەڵکو لەسەر بنەمای پەیوەندیان لەگەڵ خەڵکدایە. وە لە هەلومەرجی ئەمڕۆدا ئەم پەیوەندییە لەگەڵ خەڵک پێش هەموو شتێک لە ڕوانگەیان بۆ پێشهاتە شۆڕشگێڕییەکان دەردەکەوێت. ئێمە بە ئەرکی خۆمانی دەزانین ڕەخنەگرتن و ئلە قاودانی هەر سیاسەت و هەڵوێست و ئەدای هەر هێزێکی ئۆپۆزسیۆن کە ئاماجنی لاوازکردنی شۆڕش بێت. لە قۆناغەکانی پێشوودا ڕەخنەگرتن لە سیاسەت و سیناریۆکانی ڕژێمی چێنجی(واتە گۆڕانی ڕژێمەکان لەسەرەوەوە بە پشتیوانی ئەمریکاو ڕۆژئاوا.وەرگێڕ) و ڕیفراندۆم و سازشکردن لەگەڵ بزووتنەوەی سەوز و وەنەوشەیی و هتد، لەلایەن هێزە ڕاستەکانی ئۆپۆزسیۆنەوە ڕەخنەیان لێگیرا و ئەمڕۆش هەوڵی دەرزی لێدانی پیرۆزی نەتەوەیی و میللی نیشتیمانی شاهەنشای بە ناو بزووتنەوەکانی شەقام، ڕەفتاری فالانژی هەندێک لەو هێزانە لە خۆپیشاندانەکانی دەرەوەی وڵات، سەپاندنی خۆیان بەسەر کۆبوونەوەکان و هەوڵەکانیان بۆ ڕفاندنی خۆپیشاندانەکان جێگای ڕەخنەی ئێمەیە. بە بۆچوونی ئێمە خودی هاتنە مەیدانی شۆڕش بە دروشمی ئیناسی و جیهاندا گری ژن ،ژیان،ئازادی ، ڕاستڕەوەکانی ئۆپۆزسیۆنی پەراوێز خستووە. وە ئەم هەوڵانەی کە لە هەندێک هێزی ڕاستڕەوەوە دەیبینین، لەم ڕاستییەوە سەرچاوە دەگرن.

خاڵێکی دیکە سەبارەت بە پەیوەندیی هێزەکانی ئۆپۆزسیۆن لەگەڵ یەکتردا، وەهمی هاوپەیمانی و یەکگرتوویی حزبییە. بەشێک لە چین و توێژەکانی خەڵک و تەنانەت بەشێک لە هەڵسوڕاوانیش یەکگرتوویی حیزبەکان بە هۆکاری یەکگرتنی ڕیزەکانی خەڵک دەزانن. ئەمە بیرۆکەیەکی دروست نییە. وەک ڕوون کراوەتەوە، هاودەنگی و یەکڕیزیی خەڵک لە شۆڕشی ئەستادا لە دەوری ئاماجنی ڕادیکاڵ و ڕەخنەی قووڵ و گشتی و ناڕەزایەتی دەربڕین بەرامبەر بە دەسەڵات و سیستەمی هەنوکەیی پێکهاتووە. بە واتایەکی تر کلیلی یەکگرتنی خەڵک کۆکردنەوەی هەموو هێزە سیاسییەکانی ئۆپۆزسیۆنی کۆماری ئیسلامی نییە، بەڵکو قووڵی و هەمەلایەنەی ئەم دژایەتییە. دژایەتیکردنی کۆماری ئیسلامی بەهۆی دژە عەرەبی، بەهۆی ئەفسوس بۆ سەردەمانی

ڕابردوو، جەختکردنەوە لەسەر بەها نەتەوەیی-نیشتمانپەروەرییەکان و ناسیۆنالیزمی فارس و کوروشی گەورە، ڕەخنەگرتن لە ئیسلام وەک ئایینێکی عەرەبی یان ناڕەزایەتی دەربڕین بەرامبەر بە “شێواندنی” ئیسلام لەلایەن حکومەت و هتد تەنها فاکتەری هاودەنگی نییە.وە یەکڕیزی ڕیزەکانی شۆڕش هۆکاری دابەشبوون نییە. هەر جۆرە هاوپەیمانی و یەکگرتنێک لە نێوان هێزەکانی ئۆپۆزسیۆن لە دەوری ئەم جۆرە سیاسەت و بەهایانە، بە کردەیی بە مانای ڕووبەڕووبوونەوەی شۆڕش و ئاوکردنە بە ئاشی ڕژیمدا.

ئەمە جەخت لەسەر یەکڕیزی و یەکگرتوویی جەماوەری خەڵک لە شەڕی دژ بە ڕژێم دەکەینەوە و ئەمەش تەنیا بەندە بە ڕەخنە و ناڕەزایەتییەکی ئینسانیانەتر، گشتگیرتر و ڕادیکاڵتر و ناڕەزایەتی دەربڕین بەرامبەر بە سیستەم و نیزامی کۆماری ئیسلامی.

بیرۆکەی پۆستمۆدێرنیستی یەکگرتوویی خەڵک

بیرۆکەیەکی دیکەی یەکگرتوویی خەڵک هەیە کە بە تایبەتی لەلایەن هێزە نەتەوەیی و نەژادییەکانەوە وروژێنراوە. بیرۆکەیەک کە لەسەر بنەمای تێڕوانینی پۆستمۆدێرنیستی کۆمەڵگاکان دامەزراوە. ئەم بۆچوونە سەرەتا کۆمەڵگاکان بەسەر گروپە نەتەوەیی و میللی ونەژادییە جیاوازەکاندا دابەش دەکات و دواتر هەوڵ دەدات بە نوسخەیەکی وەک فیدراڵیزم کۆیان بکاتەوە. ئەم وێنەیە ١٨٠ پلە پێچەوانەی مەدەنییەت و بناغەکانی کۆمەڵگە مەدەنییەکانە. کۆمەڵگای مەدەنی لە بنەڕەتدا بە چەمک ومەقولەی مافی هاووڵاتی و هاووڵاتیبوون لە کۆمەڵگە خێڵەکییەکانی سەدەی ناوەڕاست دابڕاوە. لە ناوەندی شۆڕشی ئێستادا جێگرتنەوەی سیستەمی سەردەمی کۆنی کۆماری ئیسلامی بە سیستەمێکی مۆدێرن و مەدەنی و شارستانی سەدەی بیست و یەکی هەیە.

شۆڕشی ژن ،ژیان، ئازادی دەیەوێت ژن بە هەر شوناسێکی نەتەوەیی و ئایینی و نەژادی ئازاد بێت کە بە خۆی هەڵیگرتووە یان بەپەسەند دانراوە و وەک هاووڵاتییەکی سەربەخۆ و خاوەن مافی یەکسان بناسرێت، دەوڵەت ژیانی هەموو هاووڵاتیانی لەگەڵ بژێو و کەرامەتی ئینسانیدا پێکەوە بێت، وە دەیەوێت هەموو مرۆڤەکان ئازاد بن کە هەر ئایینێکیان هەبێت یان هیچ ئایینێکیان نەبێت، هەر زمانێک بیانەوێت قسە بکەن، هەر جلوبەرگێک کە بیانەوێت لەبەر بکەن و هتد و هتد.

کۆماری ئیسلامی خۆی ڕوخساری دابەشکردنی خەڵک بوو بەسەر ئاین جیاوازو نەتەوەی جیاوازو خێڵی جیاوازو پاسەوانی جۆرەها هەڵاواردنی ئاینی و نەتەوەیی و میللی و ڕەگەزی. ئەڵتەرناتیڤ،

دانپێدانان بەو دابەشبوونانە بە داوای مافی تایبەت نییە، بەڵکو دەستەبەرکردنی مافی هاووڵاتیبوونی هەموو دانیشتووانی جوگرافیای سیاسی ئێرانە. شەڕی ئێستا نەک تەنها بە حکومەتە ئایینییەکان، بەڵکو بە هەموو تێڕوانینە نامرۆڤانە و پۆست مۆدێرنیستەکان بە کۆمەڵگا و حوکمڕانی و یاساکان دەبێتە خاڵی کۆتایی

یەکڕیزی بە دوورکەوتنەوە لە حیزبەکان بەدی نایەت

تێڕوانینێکی تری هەڵە بە یەکڕیزیی خەڵک ئەوەیە کە وەک ئەوەی ناسنامەی حزبی هەڵسوڕاوان یان بەشداریکردن لە خۆپیشاندان و کەمپینەکان بە ناو و وێنەی حزبەوە دەبێتە هۆی دووبەرەکی! ئه م دیارده یه له ئێستادا له ده ڕه وه ی وڵاتدا دیاره که ئاماده بوونی ئاشکرای حزبه کان لەتوانادایه ، به ڵام ده توانێت به کردنه وه ی پانتایی سیاسی له ناوخۆی وڵاتیشدا تەشەنە بکات .

ئەم تێڕوانینە ڕەنگ و ڕیشەی لە جۆرێک لە دواکەوتوویی جیهانی سێهەم لە کۆمەڵگە دیکتاتۆرییەکاندا هەیە کە خەڵک ئەزموونی حزبایەتی و چالاکی حزبییان نییە. لەم کۆمەڵگایانەدا بە لایەن بوون و “من سەر بە هیچ حیزبێک نیم” جۆرێکە لە فەزیلەت. ئەم ڕەوتە دەبێت بەرپەرچ بدرێتەوە. لەرێشدا پێویستە جەخت لەوە بکرێتەوە کە یەکگرتوویی و یەکڕیزیی ڕیزەکانی شۆڕش لە ئەنجامی نەبوونی حیزبایەتی هەڵسوڕاوانییەوە نییە، بەڵکو لە سیاسەت و ئامانجی حیزبە چالاکەکانی شۆڕشەوەیە. پێویستە ڕێگە بدرێت کۆمەڵگا بە ڕوونی و شەفاف سیاسەت و ئەدای حزبەکان ببینێت و هەڵیبژێرێت. ئەم ئاشکرابوونە لە کەشوهەوای سیاسی ئێراندا بە وردی لەبەر ئەوەی دیکتاتۆری حوکمڕانی بووە، قبوڵ ناکرێت. کۆمەڵگای ناحیزبی و ناڕەزایەتی ناحزبی و مانگرتن و شۆڕش ئامێزییەکانی دیکتاتۆرییەتەکان و دەبێ بگوترێ کە یەکێکە لە سوودەکانی دیکتاتۆری بە چینی دەسەڵاتدارەکان. لە کۆمەڵگای ئێراندا، لە ناوچەیەکی وەک کوردستان کە مێژوویەکی دوور و درێژی خەبات و ناڕەزایەتی بە هۆی هۆکاری مێژوویییەوە هەیە، حیزب و حیزبایەتیش باو و قبوڵکراوە. وە خاڵێکی بەهێزی ناڕەزایەتییەکانی کوردستان، وەک نموونەی مانگرتنی سەرتاسەری کە لە سەرەتای شۆڕشی ئێستاوە بە بانگەوازی حیزبەکان لە زۆرێک لە شارەکانی کوردستان پێک هاتوون، حزبایەتی کۆمەڵگایە. ئەمە لە پارێزگاکانی دیکەی ئێراندا نییە و ئەمەش لاوازییەکە کە دەبێت مامەڵەی لەگەڵدا بکرێت.

بەڵام ئەگەر هاوسەنگی هێز لە ناوخۆی وڵاتدا هێشتا ڕێگە بە چالاکی گشتیی حیزب نەدات، لەدەرەوە هیچ بەربەستێکی لەو شێوەیە نییە. بە تایبەت لە هەلومەرجی دوو مانگی ڕابردوودا کە خۆپیشاندانی بەرفراوان لە شارە جیاجیاکان لەژێر کاریگەری شۆڕشی ئێران

بەڕێوەچووە، پێویستە حیزبەکان بە ناو و داب و نەریتی خۆیانەوە دەرکەون. ڕوونە کە باسەکە لەسەر حزب و هێزەکانە کە بەدوای ڕووخاندندا دەگەڕێن. لەم حاڵەتەدا نەریتی خۆپیشاندان و گردبوونەوە ل□ و□تانی ڕۆژئاوا نموونەیەکی باش دەخەنە ڕوو. ئەگەر لە یەکی ئایارو هەشتی مارس یان خۆپیشاندان و ڕێپێوان بە هەر هۆکارێکی تر، حیزبەکانی و□تانی ڕۆژئاوا بە ناو و ئاڵای خۆیانەوە بەشداری بکەن و لە تریبونەکان بە ناسنامەی حزبی خۆیان وتار بدەن، لە خۆپیشاندانەکانی پەیوەست بە شۆڕشی ئێران ، ئەوانیش دەبێ ئەو هەمان پێوەرەکانی پەیڕەو کردبێت.

ئەوەندەی پەیوەندی بە حزبی ئێمەوە هەیە، لە هەر کوێیەک بانگهێشتکەر بووین، ڕامانگەیاندووە کە هەموو لایەنەکان بە ناو و وێنەی خۆیانەوە دەتوانن بەشداری بکەن و لە سەکۆی ئازاددەوە قسە بکەن و قسەکانیان بخەنە بەر گوێی خەڵک. تەنانەت لەو شوێنانەی کە تەنیا لە نێو بەشداربووان بووین، بە ناسنامەی حیزبی و لافیتە و پلاکاردی خۆمانەوە خۆمان نیشان داوە. بێگومان ئەمە بەو مانایە نییە کە ئێمە مەیدان بدەین بە هێزەکانی وەک فالانژیە شاهانەییەکان کە ئەرکی خۆیان سەپاندن و ڕفاندنی خۆپیشاندانەکانە. یان ئەو جۆرە هێزانە دەبێت لەلایەن پاسەوانی خۆپیشاندان و پشتبەستن بە یاساکانی هەر و□ت□ک مامەڵەیان لەگەڵدا بکرێت. بەڵام هەر حزب و هێزێکی سیاسی کە نەزم و ئامانجەکەی بە خۆپیشاندان ڕابگەیەندرێت، بۆ نموونە لە بارودۆخی ئێستادا، بۆ پشتیوانی لە شۆڕشی خەڵک لە ئێران و گەیاندنی هاواری خەڵکی ئێران بە گوێی جیهان، بەبێ گوێدانە ئەوەی کە سیاسەتەکانی چەندە باش لەلایەن بانگهێشتکارانەوە قبوڵکراون، یان نا مافی ئەوەی هەیە بە ناسنامەی حزبەکەی خۆی بەشداری خۆپیشاندان و گردبوونەوەکان بکات.

پابەندبوون بەم پێوەرانە لە دەرەوەی وڵات بە تایبەتی گرنگە بەو مانایەی کە سبەی لەگەڵ گۆڕانی هاوسەنگی هێز لە ناوخۆی وڵاتدا ڕووبەڕووی هەمان بارودۆخ دەبینەوە. ئێستاش بەو پێیەی دەرەوەی وڵات و ناوخۆی وڵات لە ڕێگەی تەلەفزیۆنی مانگی دەستکرد و سۆشیال میدیاوە بەیەکەوە گرێدراون، ڕەچاوکردنی پێوەرە مۆدێرن و دێموکراتیکەکان لە بەڕێوەچوونی هەڵمەتەکاندا کاریگەریی ئەرێنی ڕاستەوخۆی دەبێت لەسەر بەدەستهێنانی متمانەی خەڵکی ئێران بە حیزب و هێزە سیاسییەکان.

سەرابی "یەکێتی" لە دەوری ڕابردوو!

هێزە ڕاست□و□کانی ئۆپۆزسیۆن بانگەشەی ئەوە دەکەن کە ئاڵای سێڕەنگ نوێنەرایەتی هەموو ئێرانییەکان دەکات. بەڵام وابەستەبوونیان بە ئاڵا بە هۆی یەکڕیزییەوە نییە، بەڵکو بەهۆی

خەونی گەڕانەوەیانە بۆ ڕابردوو. ئەو ئاڵایەی کە لۆگۆی شێرو
خورشیدی لەسەرە، کە لە بنەڕەتدا لەلایەن هێزە شاهانەییەکانەوە
ئامادەکراوە و بە شێوەیەکی بەرفراوان لە نێوان ئێرانییەکاندا
دابەشکراوە، نە هەمای ئێرانە و نە یەکگرتوویی گەلی ئێرانە، بە
پێچەوانەی ئەو پڕوپاگەندەیانەی لەسەری دەکرێت. بەڵکو نیشانەی
ڕژیمی ڕوخاوە. ئەم ئاڵایە لۆگۆی سیاسی ئەو هێزانەیە کە دەیانەوێت
سیستەمی ڕابردوو زیندوو بکەنەوە و بەم مانایەش بە مانای وردی
وشەکە دواکەوتووانە یان کۆنەپەرستانەیە. بەڵام مەرج نییە ئەوەی
ئاڵای دەست بکەوێت، لایەنگری دەسەڵاتی پاشایەتی بێت و نایەوێت
بگەڕێتەوە بۆ ڕابردوو. زۆربەی خەڵک ئاڵای سێڕەنگ بە هەمای ئێران
دەزانن نەک حکومەتی ئێستا یان ڕابردووی ئێران. بە هەڵکردنی ئاڵا،
دەیانەوێت بڵێن ئێمە ئێرانین و هەر لەبەر ئەم هۆکارەش، هەموو
جۆرە ئاڵایەکی سێ ڕەنگیان دەست دەکەوێت، بە دروشمی ژن ،ژیان،
ئازادی، بەبێ هیچ نیشانە و لۆگۆیەک یان تەنها بە خۆرێک لە…
ناوەڕاست.
پاشایەتیخوازەکان بانگەشەی ئەوە دەکەن کە ئاڵاکەیان هەمای
یەکگرتوویی خەڵکە، بەڵام واقیعەکە تەواو پێچەوانەیە. ئاڵای شێر و
خۆر، چ بە هۆی نوێنەرایەتیکردنی ئەو سیستەمە شاهانەییەی کە
کۆمەڵگای ئێرانی بە یەکجارەکی و بە هەمیشە لەگەڵیدا نیشتەجێ
بووە، چ وەک هەمای گەورەیی ناسیونالیزمی فارسی، هۆکارەکە بە
دابەشبوون لە نێوان خەڵکدا و نیشانە نییە لە یەکگرتوویی و
یەکدەنگی. ئاڵای سێ ڕەنگەکە، بەتایبەتی بە لۆگۆی شێر و خۆر،
ئاڵای میللی – نیشتیمانی – نەتەوەیی ، کورد، تورک، بەلووچ و هتد
دەهێنێتە مەیدانەکە و دیسانەوە، کۆمەڵگەی مەزایکی “فرەگەل ” ی
ئێران، ئەمجارەیان لە شێوەی شەڕی ئاڵای ڕەنگاوڕەنگ، دژی مەدەنیەت
و کۆمەڵگەی مەدەنیدا دەوستێتەوە.
بەڵام بەدەر لەم مانای نەتەوەیی – نیشتمانیە ئاڵا، ناتوانین
بڵێین بە خەڵکی ئێران، بەتایبەتی گەنجان و هەشتاکانی سەدەی
ڕابردوو کە لە پێشەنگی شۆڕشەدان، بەڵێنی ڕابردوویان وەک
داهاتووبدەیتێ! ئەمە چیتر باسی یەکگرتن و دابەشبوون نییە، بەڵکو
باسی ڕاکێشانی کۆمەڵگایە بۆ قۆناغی پێش کۆماری ئیسلامی. کۆماری
ئیسلامی پێشەنگی لە هەموان دزیوە لە کوشتن و تاوانەکان کە
شاهانەییەکان لەسەر پەشیمانی بە ڕابردوو حسابیان بۆ کردووە.
بەڵام ئەم حساباتە خەلیل ئومەدەکیخەڵایی و بێ بنەمایە. دڕندەیی و
دواکەوتوویی کۆماری ئیسلامی شۆڕشێکی مۆدێرن و ئینسانیانەی لەدژی
خۆی و پێشکەوتنێک کە خەریکە چەقە لە ئاسمان دەدات، کۆکردۆتەوە.
شۆڕشێک کە نەک هەر ڕەزامەندی بە ڕابردوو نادات، بەڵکو دەیەوێت

بگاتە دوا سنوورەکانی شارستانییەت و مرۆڤایەتی و دەستکەوتە زانستی و کولتووری و کۆمەڵایەتییەکان و ناسیۆنالیزم و پۆستمۆدێرنیزم و هەموو پیرۆزی و تابووە نەتەوەیی-ئاینییەکان فڕێبدات و جیهان بەرەو پێشەوە ببات لەگەڵیدا. خۆشەویستی بۆ ئاڵا لە عەقڵییەتی ساڵانی هەشتاکان و شۆڕشی ژن ژیان ئازادی ئەواندا جێگایەکی نییە.

ئەوەندەی پەیوەندی بە ئاڵای وڵاتانەوە هەیە، نەک لۆگۆ و سیمبولی سیاسی حزبەکان، ئاڵای هەر وڵاتێک لە حکومەتەکەی جیا نییە. هەروەها ئاڵای ئێران ئاڵای کۆماری ئیسلامییە کە لە سەردەمی شۆڕشی ئێستادا لەلایەن خەڵکەوە لە شەقامەکانی ئێراندا ئاگری تێبەردراوە. ئەگەر ناڕەزایەتییەکانی دەرەوەی وڵات دەیانەوێت هاوئاهەنگ بن لەگەڵ ناڕەزایەتییەکانی خەڵکی ئێران، پێویستە ئاڵای سێڕەنگی کۆماری ئیسلامی بسووتێنن.

هەر هێزێک مافی ئەوەی هەیە بە هەر ئاڵایەکەوە بێتە سەر شەقام، بەڵام بە بۆچوونی ئێمە ئاڵا هیچ بایەخێکی مێژوویی و نەتەوەیی-نیشتمانپەروەری و ناسیۆنالیستی نییە، بەڵکو تەنیا نیشانەی جوگرافیایەکی دیاریکراوە کە نوێنەرایەتی وڵاتێکی دیاریکراو دەکات لە ڕێکخراوە نێودەوڵەتییەکان یان لە پێشبڕکێ و پێشانگە وەرزشییەکاندا. ئەگەر کەسێک بەڕاستی بیر لە یەکخستنی خەڵک دەکاتەوە، پێویستە هەر پەیوەندییەک لەگەڵ ئەو ئاڵا سێڕەنگەی کە لە ڕابردوودا لە هەر وەشانێکدا هەیبوو، وەلا بنێت و ئاڵای داهاتوو، ئاڵای شۆڕش، ئاڵای ژن ژیان ئازادی هەڵبکات.

ئەنجام

شۆڕش بزووتنەوەیەکی گشتگیر و نەرێنییە. یەکگرتوویی جەماوەری خەڵک و پتەوکردن و فراوانکردنی ڕیزەکانی شۆڕش نە بە هاوپەیمانی حیزب و هێزەکان و نە بە ئاڵا و هێمای نەتەوەیی ـ نیشتمانی دیکە بەدی نایەت. دوورکەوتنەوە لە حیزبایەتیش ڕەوتێکی دواکەوتوویی و دەرئەنجامی دیکتاتۆریەتە و بنەمای یەکڕیزیی خەڵک نییە.

هاوپشتی و یەکگرتوویی و یەکێتیی ڕیزەکانی شۆڕش پەیوەستە بە بەرزکردنەوەی ڕادیکاڵترین و مرۆڤدۆستانەترین و هەمەلایەنەترین ڕەخنە لە تەواوی ئەو سیستەمەی کە هەیە. بۆ تایبەتیش ئەرکی هێزە چەپ و کۆمۆنیستەکانە کە هەموو هێزی خۆیان لە هەلومەرجی شۆڕشگێڕانەی وەک هەلومەرجی ئەمڕۆی ئێراندا چڕ بکەنەوە بۆ چەسپاندنی هاوپشتی و یەکگرتنی ڕیزەکانی شۆڕش لە دەوری ڕەخنەی سۆسیالیستی لە هەموو نایەکسانی و هەڵاواردن و نادادپەروەرییەکان. ئەمە تاکە ڕێگایە بۆ پێشکەوتن و سەرکەوتنی شۆڕشی ئێستا.

٢٠ی نۆڤەمبەری ٢٠٢٢